

[Vesterager.]

Tilsynslov, som er gennemført, og derfor kan den højtærede Undervisningsminister ikke nægte, at det er paa Tide, at man faar gennemført noget i Betragtning af, at denne Tilsynslov var saa forfejlet, som den var. Man kan selvfølgelig indføre den Forordning af 1844 igen, som man afskaffede, det er en Sag for sig, men saaledes som Landet ligger, er det nødvendigt, at der sker noget.

Saa er der ogsaa forskellige Bestemmelser, som jeg har ydet Undervisningsministeren Anerkendelse for, det skal jeg ikke gentage, det er der ikke Tid til, men saaledes som Skolevæsenet ligger her i Landet, kan man ikke komme uden om, at der er god Grund til at minde om Tilsynsloven, naar man skal afslutte en hel Række Skolelove med et saa vigtigt Lovforslag som dette, der angaar hele Folkeskolen.

Med Hensyn til Formaaalsparagraffen, som ogsaa er omtalt, skal jeg ikke sige mere. Med Hensyn til det 8de Skoleaar er der ogsaa sket Indrømmelser, og der er vist Imødekommen med Hensyn til den vestjyske Skoleordning og det økonomiske, men med Hensyn til den vestjyske Skoleordning tror jeg ikke, man kan opretholde Lovforslagets Bestemmelser. Jeg vil blot minde om § 20. Efter min Mening er det ganske urimeligt at fastsætte Tallet 18 Timer for Landsbyskolen, man nævner slet ikke noget Timetal for Købstadskolen.

Hvorfor skal Landsbyskolen absolut være bundet til kun at maatte faa 18 Timer om Ugen, saadan som det sker, naar man fastsætter et bestemt Timetal og saa bagefter binder det saaledes, at det indsnævres til 18 Timer om Ugen? Desuden er 18 et daarligt Tal. Enhver, der har været Landsbylærer, ved jo, at der er mange Børn, der har baade 3 og 3½ km at gaa. Skal de saa absolut gaa 6 Dage om Ugen i daarligt Vejr for at faa 3 Timers daglig Undervisning? Det vil sikkert vække Utilfredshed hos Forældrene. Skal de gaa 4 Dage à 4 Timer og saa maaske den ene Dag gaa 3 km i daarligt Føre hen for at faa en Times Undervisning i Haandgerning og maaske en Times Undervisning i Sang og saa trisse hjem igen i samme Vejr? Det er ubehageligt, og det er ogsaa urigtigt over for disse Børn.

Man bør give Skolekommissionen og Forældreraadene Frihed til, naar de opretholder det Timetal, man her bestemmer, selv at afgøre, om de vil have Børnene til at gaa 5 Dage om Ugen og saa have en Fridag midt i Ugen, eller om de vil have dem til at gaa hver Dag og saa have et

mindre Timetal. Det vil da komme til at rette sig efter, hvordan Forholdene ligger, det ved enhver, som har været Lærer paa Landet. Jeg synes altsaa, at det er ganske urimeligt, at man i dette Spørgsmaal indsnævrer den Ret til Frihed, som Forældreraadene maatte kunne forlange.

Jeg er klar over, at Spørgsmaalet om det økonomiske faar man ikke Svar paa her, det kan man ikke vente, og det plejer vi jo heller ikke at faa, saa derfor maa vi selvfølgelig vente, til Forhandlingerne begynder i Udvalget, og se, om man der kan faa Rede paa, hvorledes man har tænkt sig at skaffe de store Midler til Veje, og hvor meget man har tænkt sig, det vil komme til at koste. For det er givet, at naar man afskaffer alle de mange Hundrede toklassede Skoler Landet over, saa vil der blive Brug for mange Timelærere, og saa vil der blive Brug for mange nye Skolelokaler, og det vil ikke blive nogen billig Historie. Det vil blive ret dyrt i de Kommuner, der i Forvejen er saa haardt spændt for, som de er, og det maa vi altsaa have Klarhed over og se at faa Svar paa.

Hartel: Paa mange Punkter havde jeg den Tilfredsstillelse, at den højtærede Minister gik ind for mine Synspunkter eller med dem meget nær beslægtede Synspunkter. Det konstaterer jeg med Tilfredshed.

Med Hensyn til Fagtrængselen i Skolen opretholder jeg de Betragtninger, jeg har fremsat, og jeg synes, det er endnu lettere at opretholde dem, naar man anlægger det Synspunkt, som den højtærede Minister gjorde, at den moderne Undervisningsform giver Lejlighed til at udvide de forskellige Arbejdsfelter stærkt og til at drage en Række beslægtede Emner ind under Undervisningen. Dette skulde netop tale for en Begrænsning af Fagene og en stærkere Udnyttelse af selve Undervisningsmetoden.

Naar Ministeren i sine Bemærkninger til Lovforslaget staar saa stærkt paa at bevare Kontakten med de Grundsynspunkter, som er indeholdt i Anordningen af 1814, mener jeg ogsaa, at han kunde gaa ind for det af mig hævdede Synspunkt, at Religionsundervisningen burde have sin Plads i Formaaalsparagraffen paa en mere bestemt pointeret Maade, end Tilfældet er i Forslaget.

Med Hensyn til Læreransættelsen udtalte Ministeren sig ikke om sit eget Synspunkt. Han sagde til mig, at de Betragtninger, jeg havde gjort gældende, stred mod de af det ærede Medlem Hr. Vesterager hævdede Synspunkter. Det er ikke for mig